

18.1.2013

2020/2013/194

Jakelussa mainitut

ERÄITÄ AJANKOHTAISIA METSÄSTYSRIKOSTEN TUTKINTAAN JA SUURPETOIHIN LIITTYVIÄ ASIOITA

1. Taustaa

Tässä kirjeessä käsitellään erästä tyypillistä poliisin selvitettäväksi tulevaa metsästysrikosta/-rikkomusta eli tilannetta, jossa on ammuttu luvallisessa metsästyksessä naarashirvi, jota vuotta nuorempi vasa seuraa. Lisäksi kirjeessä esitetään joitakin täydentäviä näkökohtia Poliisihallituksen 14.5.2012 lähettämässä kirjeessä 2020/2012/1333 (Poliisin toimivalta ja toimintalinjat suurpetotapauksissa, erityisesti susi) käsiteltyihin teemoihin. Kirjeen tavoitteena on varmistaa yhdenmukainen toiminta poliisilaitoksissa ja tehostaa yhteistyötä Suomen riistakeskuksen kanssa.

2. Poliisin toiminnasta eräässä luvallisessa hirvieläinten pyynnissä ilmitulevassa metsästysrikos/-rikkomus tapauksessa

2.1 Lähtökohtia

Hirvieläinten pyynnistä säädetään metsästyslaissa (615/1993). Metsästyslain 10 luvun 72 §:n mukaan rangaistus metsästysrikoksesta säädetään rikoslain (39/1889) 48 a luvun 1 ja 1 a §:ssä. Metsästysrikoksen täytyminen edellyttää tekijältään tahallisuutta tai törkeää huolimattomuutta. Metsästysrikkomuksesta säädetään puolestaan metsästyslain 10 luvun 74 §:ssä. Metsästysrikkomuksen täytyminen edellyttää tahallisuutta tai huolimattomuutta. Metsästysasetuksen (666/1993) 25 §:n 2 momentin mukaan hirven tai peuran naaras, jota vuotta nuorempi vasa seuraa, on aina rauhoitettu. Metsästyslain 37 §:n 1 momentin mukaan tällaista hirveä tai peuraa ei saa metsästä tai vahingoittaa. Mikäli edellä mainitulla tavalla on kuitenkin toimittu, teko arvioidaan HE 203/2001 mukaan joko metsästysrikokseksi tai metsästysrikkomukseksi lähinnä syyksiluettavuuden asteen perusteella.

Kouvolan hovioikeuden ratkaisussa (KouHO:2005:8) oli kysymys tilanteesta, jossa oli ammuttu hirveä, jota vuotta nuorempi vasa seurasi. Päätöksen perusteluissa viitataan metsästysrikosta koskevan säännöksen esitöihin (HE 202/2001), joissa painotetaan metsästyksen luonteeseen kuuluvaa korostunutta huolellisuusvelvoitetta. Päätöksessä todetaan myös, että huolellisuus metsästettäessä edellyttää, että metsästäjä varmistuu ampumatilan-

teessa kohteestaan. Nopeassa tilanteessa ampumisesta tulisi pidättäytyä, jos metsästäjä ei voi varmistua kohteestaan.

2.2 Poliisin toimenpiteet

Rajanveto metsästysrikoksen ja metsästysrikkomuksen välillä (törkeän huolimattomuuden ja huolimattomuuden välillä) edellyttää huolellista paikkatutkintaa (mm. valokuvaus ja kattava puhuttaminen) ja asioiden tarkkaa kirjaamista. Peruslähtökohtana voidaan pitää metsästysrikosta, jolloin ampujan ase on takavarikoitava, ellei sitä jostakin syystä voida pitää kohtuuttomana toimenpiteenä. Takavarikoitavat esineet on merkittävä takavarikopöytäkirjaan. Esitutkinnassa on selvästi tuotava esille myös epäillyn metsästyskortti sekä muut metsästysoikeuteen liittyvät asiat.

Silloin kun alustavat selvitykset, paikkatutkinta ja etenkin alustavat puhutellut viittaavat selvästi vain huolimattomaan menettelyyn, voidaan teko käsitellä RV-menettelyllä ilman aseensa takavarikkoa. Rangaistusvaatimuksen vahvistaminen edellyttää kuitenkin sitä, että siihen on kirjattu tarkka kuvaus siitä, miksi kyseessä on nimenomaisesti lievempi tekomuoto.

Tutkinnan yhteydessä hirvieläin takavarikoidaan. Takavarikoidut lihat myydään huutokaupalla. Huutokaupasta on ilmoitettava riittävällä tavalla. Huutokaupasta saadut rahat takavarikoidaan lyhentämättöminä ja kaikki kulut maksetaan poliisilaitoksen määrärahasta.

3. Suurpetoihin liittyvää

3.1 Poliisilain 25 §:n soveltaminen omaisuusvahinkoperusteella

Maa- ja metsätalousministeriön koolle kutsumassa Erävalvonnan yhteistyöryhmässä on keskusteltu poliisilain 25 §:n soveltamisesta omaisuusvahinkoperusteella. Käytyjen keskustelujen pohjalta yhteistyöryhmän suositus on, että pelkästään omaisuusvahinkoja aiheuttavat suurpedot poistettaisiin lähinnä Suomen riistakeskuksen päätöksillä silloin, kun vaadittavat kriteerit täyttyvät. Tilanne on luonnollisesti toinen, jos esimerkiksi kotieläimiin kohdistuviin vahinkoihin liittyy uhkaa myös ihmisten turvallisuudelle.

4. Tiedon välittäminen Suomen riistakeskukselle

Poliisihallitus ohjeisti 14.5.2012 kirjeellään (2020/2012/1333) tiedon välittämistä Suomen riistakeskukselle. Tällä kirjeellä tarkennetaan tätä tiedon välittämistä eräiltä osin. Suomen riistakeskus ylläpitää ja kehittää luontodirektiivin 12 artiklan edellyttämää seurantajärjestelmää EU:n luontodirektiivin IV liitteeseen kuuluvien riistaeläinlajien tahattomasti pyydystettyjen ja tapettujen yksilöiden määristä. Lisäksi Suomen riistakeskus huolehtii lintu- ja luontodirektiivien raportoinnista HABIDES -järjestelmällä metsästyslaissa säädettyjen lajien osalta EU:n komissiolle. Näiden raportointivelvoitteiden täyttämiseksi Suomen riistakeskus tarvitsee tiedot kaikista liikenneonnettomuuksissa tai vastaavissa tilanteissa kuolleista, loukkaantuneista tai muutoin kuolleista karhuista, ilveksistä, susista, ahmoista, ja saukoista sekä poliisilain 25 §:n nojalla lopetetuista edellä mainittujen lajien yksilöistä.

Raportointi tulee tehdä suoraan Suomen riistakeskukselle osoitteeseen kirjaamo@riista.fi viitteellä suurpetoraportointi. Raportista on ilmentävä:

- **Liikenneonnettomuuksissa kuolleet, loukkaantuneet tai muutoin kuolleet (ahma, ilves, karhu, susi tai saukko):** laji, yksilömäärä, kunta, kylä/paikka/alue tms. tarkenne ja mahdollisuuksien mukaan myös paikkatieto koordinaatteina (KKJ yhtenäiskoordinaatisto tai WGS84 Lat/Lon), sillä tämä helpottaa suuresti tietojen raportoimista ja paikkatiedon viemistä Riistavahinkorekisteriin.

- **Poliisilain 25 §:n nojalla lopetetut (ahma, ilves, karhu, susi tai saukko):** laji, yksilömäärä, kunta, kylä/paikka/alue tms. tarkenne, mahdollisuuksien mukaan paikkatieto koordinaatteina (ks. edellä) sekä mahdollisten vaihtoehtoisten menetelmien (esim. karkottaminen) käyttäminen.

Lisäksi poliisilain 25 §:n perusteella annetut kirjalliset lopettamismääräykset on lähetettävä viipymättä tiedoksi Suomen riistakeskukselle osoitteeseen kirjaamo@riista.fi viitteellä suurpetoraportointi. Lopettamismääräyksestä tulee ainakin ilmetä paikkakunta, määräyksen voimassaoloaika (alkamis- ja päättymispäivämäärät), päätöksentekijä yhteystietoineen ja lyhyt kuvaus tilanteesta. Tämän menettelyn tarkoituksena on lisätä viranomaisten välistä välitöntä tiedonkulkua ja helpottaa Suomen riistakeskuksen toimintaa poikkeuslupien käsittelyssä päällekkäisharkinnan välttämiseksi.

5. Suurpetojen ruhojen käsittely

Tämän kirjeen liitteenä on maa- ja metsätalousministeriön ohje suurpetojen ruhojen käsittelystä. Ohjeen perusviesti on se, että jatkossa SRVA-toiminnan päätyttyä kaikki suurpetojen ruhot tulee toimittaa riistaeläinten tutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle. Samoin tulee menetellä myös tilanteissa, joissa on kyse rikoslain 3 luvun 5 §:n tarkoittamasta pakkotilasta tai anteeksi annettavasta pakkotilasta ellei tuomioistuin toisin määrää.

Kirjeen liitteenä ovat myös Suomen riistakeskuksen ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen suurpetoasiantuntijoiden yhteystiedot sekä Eviran ja RKTL:n käytännön ohjeet suurpetojen ruhojen käsittelystä (postitus ym.).

Poliisijohtaja

Seppo Kolehmainen

Poliisitarkastaja

Timo Ajaste

JAKELU Poliisilaitokset
 Liikkuva poliisi
 Poliisiammattikorkeakoulu

LIITTEET Maa- ja metsätalousministeriön suurpetojen käsittelyä koskeva ohje
 Suomen riistakeskuksen ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen
 suurpetoasiantuntijoiden yhteystiedot
 Eviran ja RKT:n käytännön ohjeet suurpetojen ruhojen käsittelystä

TIEDOKSI Sisäasiainministeriön poliisiosasto
 Maa- ja metsätalousministeriö
 Suomen riistakeskus